

Aanvullend onderzoek ecologie Ringelpoel 15 & 17 te Woudenberg

Aanvullend onderzoek naar steenuil, kerkuil, huismus en vleermuizen in het kader van de Wet natuurbescherming

blomecologie.nl

Colofon

Status:	Definitief
Project:	2022-0081
Datum:	4 november 2022
Samensteller:	ing. J. Dekkers
Collegiale toets:	ir. ing. K.J. Rebergen
Opdrachtgever:	Landborg B.V.
Contactpersoon:	G. van Ingen

Disclaimer

Blom Ecologie B.V. is niet aansprakelijk voor schade die voortkomt uit toepassing van de resultaten van werkzaamheden en/of gegevens verkregen van Blom Ecologie B.V.

Niets uit deze rapportage mag zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Blom Ecologie B.V. worden gebruikt door derden. Onder gebruik worden alle vormen van kopie, openbaarmaking en elke andere toepassing begrepen. Deze rapportage mag alleen gebruikt worden voor het doel waarvoor het is samengesteld.

Inhoud

1 Inleiding	4
1.1 Aanleiding	4
1.2 Doel	4
1.3 Beschrijving plangebied	5
1.4 Voorgenomen werkzaamheden	5
1.5 Mogelijk aanwezige soorten	6
1.6 Kader Wet natuurbescherming	6
2 Methode onderzoek	8
2.1 Theoretisch kader	8
2.2 Praktische uitvoering	9
2.3 Materialen en aanvullende onderzoeksmethodes	10
2.4 Veldbezoeken	11
2.5 Specifieke omstandigheden	11
3 Resultaten	12
3.1 Kerkuil en steenuil	12
3.2 Huismus	13
3.3 Vleermuizen	14
3.4 Overige soorten	16
4 Conclusie	18
4.1 Kerkuil en steenuil	18
4.2 Huismus	18
4.3 Vleermuizen	18
4.4 Overige soorten	18
4.5 Samenvatting	19
4.6 Vervolgstappen	19

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Aan de Ringelpoel 15 & 17 te Woudenberg is een voormalig agrarisch bedrijfsterrein gesitueerd. De initiatiefnemer is voornemens alle bestaande bebouwing te slopen ten behoeve van de realisatie van 3 woningen met bijgebouw (figuur 1.1).

Figuur 1.1 Het plangebied is gelegen aan de Ringelpoel 15 & 17 te Woudenberg.

Gezien de beoogde ingreep mogelijk leidt tot de aantasting van natuurwaarden beschermd onder de Wet natuurbescherming (Wnb) is een quickscan Wnb uitgevoerd naar de potentie van het plangebied en mogelijke negatieve effecten ten gevolge van de beoogde werkzaamheden (de Boer, 2021). Op basis van de quickscan Wnb kon de aanwezigheid van nestlocaties van jaarrond beschermde vogels (steenuil, kerkuil en huismus) en vleermuisverblijfplaatsen niet uitgesloten worden (zie tabel 1.1). Om vast te stellen of het plangebied daadwerkelijk een functie heeft voor vorengenoemde soorten dient aanvullend onderzoek uitgevoerd te worden. Landborg B.V. heeft Blom Ecologie verzocht dit aanvullend onderzoek uit te voeren. In voorliggende rapportage worden de bevindingen beschreven.

1.2 Doel

In dit aanvullende ecologische onderzoek worden de volgende onderzoeksvragen beantwoord:

- Zijn steenuil, kerkuil, huismus en vleermuizen aanwezig in het onderzoeksgebied?
- Op welke wijze maken vorengenoemde soorten gebruik van het onderzoeksgebied? Zijn in het onderzoeksgebied jaarrond beschermde nestlocaties, rustplaatsen, verblijfplaatsen of essentiële foerageergebieden aanwezig?
- Resulteert de voorgenenomen ingreep in het beschadigen of wegnemen van jaarrond beschermde nestlocaties, rustplaatsen, verblijfplaatsen of essentiële onderdelen van het leefgebied? Is een ontheffing Wet natuurbescherming noodzakelijk voor de voorgenenomen ingreep uitgevoerd kan worden?

1.3 Beschrijving plangebied

Het plangebied betreft een woning met diverse schuren en een stal welke zijn gelegen aan de Ringelpoel 15 & 17 te Woudenberg (figuur 1.1). De bebouwing binnen de planlocatie is deels opgetrokken uit gemetselde muren met een dakpannen dak en deels uit een golfplaten dak (figuur 1.2). Een uitgebreide beschrijving van het plangebied, de bebouwing en de directe omgeving van de planlocatie is te vinden in de quickscan Wnb (de Boer, 2021).

Figuur 1.2 De bebouwing in het plangebied betreft een woning, diverse schuren en een stal.

1.4 Voorgenomen werkzaamheden

Landborg B.V. is voornemens om de bebouwing in het plangebied te slopen ten behoeve van de realisatie van 3 woningen met bijgebouw. De ingreep zal indicatief op hoofdlijnen bestaan uit de volgende werkzaamheden:

- slopen van bebouwing: algemene sloopwerkzaamheden en afvoer sloopmateriaal;
- kappen van bomen: kapwerkzaamheden en afvoer hout;
- verwijderen terreininrichting, waaronder gedeelte van het groen: graafwerkzaamheden, transport (afvoer) van materiaal en groen;
- egaliseren terrein: graafwerkzaamheden en grondtransport;
- realisatie nieuwbouw: algemene bouwwerkzaamheden;
- revitalisatie terrein en aanleg verharding: allerhande (straat- en hoveniers) werkzaamheden.

1.5 Mogelijk aanwezige soorten

Uit de quickscan Wnb (de Boer, 2021) is gebleken dat binnen het plangebied mogelijk jaarrond beschermde nestlocaties en/of vleermuisverblijfplaatsen aanwezig zijn (tabel 1.1). In tabel 1.2 wordt de potentie naar vleermuissoort en type verblijfplaats gespecificeerd.

Tabel 1.1 Overzicht van de potentie van het plangebied voor beschermde soorten (de Boer, 2021).

Soortgroep	Onderzoek nodig	Bescherming Wnb	Mogelijke functie plangebied
Planten			
Grondgebonden zoogdieren			
Vleermuizen	Ja	art. 3.5	Verblijfplaatsen in bomen en gebouwen
Amfibieën, reptielen en vissen			
Insecten en ongewervelden			
Vogels (Cat. 1 t/m 4)			
steenuil	Ja	art. 3.1	Nestlocaties
kerkuil	Ja	art. 3.1	Nestlocaties
huismus	Ja	art. 3.1	Nestlocaties en leefgebied
Vogels (Algemeen en cat. 5)			

Tabel 1.2 Overzicht van de potentie voor vleermuissoorten en type verblijfplaatsen (de Boer, 2021).

Vleermuissoort	Zomer	Kraam	Paar	Winter
Gewone dwergvleermuis	Ja	Ja	Ja	Nee
Ruige dwergvleermuis	Ja	Nee	Ja	Nee
Laatvlieger	Ja	Ja	Ja	Nee
Franjestaart	Ja	Ja	Nee	Nee
Gewone grootoorvleermuis	Ja	Ja	Ja	Nee
Rosse vleermuis	Ja	Ja	Ja	Nee

1.6 Kader Wet natuurbescherming

De soortenbescherming van de Wet natuurbescherming valt op grond van internationale verdragen en nationaal beschermde soorten uiteen in drie verschillende beschermingsregimes. Deze beschermingsregimes betreffen de Vogelrichtlijn (art. 3.1), Habitatrichtlijn (art. 3.5) en de nationaal beschermde soorten (art. 3.10). De bescherming van de steenuil, kerkuil en huismus valt onder de Vogelrichtlijn. Binnen de Vogelrichtlijn wordt onderscheid gemaakt tussen soorten waarvan het leefgebied en de nestplaats jaarrond beschermd zijn en overige broedvogels waarvan de nestplaats en het leefgebied enkel beschermd zijn tijdens de broedperiode. Vleermuizen vallen onder de bescherming van de Habitatrichtlijn. Naar aanleiding van de beoogde werkzaamheden kan overtreding van de volgende verbodsbepalingen optreden:

Wnb, art. 3.1 (Vogelrichtlijnsoorten)

Lid 2: Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.

Lid 4: Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.

Wnb, art. 3.5 (Habitatrichtlijnsoorten)

Lid 2: Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren

Lid 4: Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.

Voorliggend onderzoek en rapportage zijn uitgevoerd in het kader van de Wet natuurbescherming. Per 1 juli 2023 zal de Omgevingswet in werking treden. Binnen de Omgevingswet blijven de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn onverminderd van kracht. Uitvoeringskaders, termijnen en processen vinden binnen de Omgevingswet op andere wijze plaats. Implementatie en wijze van uitvoering zijn vooralsnog niet vastgesteld.

2 Methode onderzoek

2.1 Theoretisch kader

Ten behoeve van ecologische onderzoek naar een aantal beschermde soorten in Nederland zijn door experts richtlijnen opgesteld. Deze richtlijnen zijn in zekere mate juridische kaders gaan vormen bij de toetsing van onderzoeken op juistheid en volledigheid. Voor de steenuil zijn deze richtlijnen vastgelegd in de Kennisdocumenten (BIJ12, 2017), hierin wordt er verwezen naar de Soortinventarisatieprotocollen (NGB, 2017). Voor de kerkuil zijn deze richtlijnen vastgesteld in de Kennisdocumenten (BIJ12, 2017). Voor de huismus zijn deze richtlijnen vastgelegd in de Kennisdocumenten (BIJ12, 2017). Voor vleermuizen geldt het meest actuele Vleermuisprotocol (momenteel NGB, 2021) als richtlijn. De richtlijnen worden door de opstellers geëvalueerd en indien noodzakelijk aangepast. De uitgangspunten zoals deze zijn geformuleerd in de richtlijnen vormen de basis voor het soortspecifieke onderzoek wat wordt uitgevoerd door Blom Ecologie. In tabel 2.1 wordt voor de desbetreffende beschermde gebouwbewonende soorten beknopt weergegeven wat de onderzoeksperioden en methode zijn. Voor de veldbezoeken wordt een minimale tussenliggende periode aangehouden voor een goede spreiding over de onderzoeksperiode, conform de relevante Kennisdocumenten en het meest actuele Vleermuisprotocol.

Tabel 2.1 Samenvatting van de uitgangspunten ten behoeve van het aanvullend ecologisch onderzoek zoals geformuleerd in de relevante Kennisdocumenten en het meest actuele Vleermuisprotocol.

Soort	Type	Periode	Omschrijving
Steenuil	Nest	1 feb. t/m 30 april	3 veldbezoeken met tussen het 1 ^e en 3 ^e bezoek minimaal 1 maand.
Kerkuil	Nest	1 feb. t/m 15 okt.	3 veldbezoeken verspreid in de periode feb. t/m 15 okt. na zonsondergang.
Huisumus	Nest Leefgebied	1 april t/m 15 mei	2 veldbezoeken, idealiter in de ochtend. Inventariseren van baltsende mannetjes, nestbezoeken en het gebruik van leefgebied.
Cat. 5 vogels Algemene broedvogels	Nest		De nesten van cat. 5 soorten en andere algemene broedvogels worden meegenomen gedurende de overige veldbezoeken.
Verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen	Kraam Zomer Paar	15 mei t/m 15 juli 15 april t/m 15 aug. 15 aug. t/m 30 sep.	Minimaal 2 veldbezoeken per type verblijfplaats na zonsondergang of voor zonsopkomst. Veldbezoeken kunnen gecombineerd worden uitgevoerd. Inventariseren van in- en uitvliegende individuen alsmede gedrag indicatief voor een verblijfplaats (o.a. baltsende dieren).
Verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen	Kraam Zomer Paar	15 mei t/m 15 juli 15 april t/m 15 aug. 15 aug. t/m 30 sep.	2 veldbezoeken per type verblijfplaats na zonsondergang of voor zonsopkomst. Inventariseren van in- en uitvliegende individuen alsmede gedrag indicatief voor een verblijfplaats (o.a. baltsende dieren).

2.2 Praktische uitvoering

De praktische uitvoering valt uiteen in standaardprocedure tijdens elk veldbezoek, de reactieve onderzoekswijze die gehanteerd wordt en, indien van toepassing, de aanvullende onderzoeksmethodes. Op basis van de te verwachten soorten en de relatieve potentie voor deze soorten binnen het onderzoeksgebied wordt het aanvullende onderzoek ingericht. Voorafgaand aan de daadwerkelijke uitvoering wordt bekeken vanaf welke posities het onderzoeksgebied (gevels/daken/dakranden met potentie) het meest efficiënt en strategisch kan worden onderzocht. De strategische punten, looproute en zichtlijnen zijn afhankelijk van de aanwezigheid van obstructies, struiken/bomen, verlichting en diverse typen van bebouwing. Tevens zijn deze afhankelijk van de te onderzoeken soortgroep.

Tijdens een territoriumkartering van de steenuil worden het aantal roepende mannetjes in kaart gebracht. Onder de aanname dat elk roepend mannetje een broedpaar vertegenwoordigd wordt zo een beeld van het aantal territoria verkregen. Een belangrijk hulpmiddel hierbij is een smartphone en bluetooth JBL Clip 3 speaker, waardoor de roep wordt afgespeeld. Een steenuil beschermt zijn territorium door te antwoorden met een (balts)roep. Daarnaast geven zichtwaarnemingen inzicht in de mogelijke aanwezigheid van een broedpaar. Tevens wordt er aanvullend gebruik gemaakt van een warmtebeeldcamera (type Pulsar Helion XP28 of type AGM ASP TM-384) om bewegingen van steenuilen te lokaliseren en te volgen. De uilen worden hierbij niet verstoord wat wel zou gebeuren wanneer men met zaklampen werkt. Als laatste wordt er (bij daglicht, voor start van een onderzoeksrondte) gelet op verse braakballen, (rui)veren en krijtsporen binnen de stallen en eventuele paaltjes van hekwerk, indien aanwezig. Deze sporen geven een indicatie dat een steenuil(paar) vaak naar deze locatie terugkomt. Wanneer er sporen worden aangetroffen, worden deze weggehaald zodat er bij de volgende onderzoeksrondte vastgesteld kan worden of het verse sporen betrof, en of er nieuwe sporen bij zijn gekomen.

De kerkuil reageert, in tegenstelling tot de steenuil, niet op roep van soortgenoten. Gezien kerkuilen voornamelijk nachtjagers zijn en vanaf een uur na zonsondergang de kerkuil zijn roestplaats verlaat om te jagen, dienen de veldbezoeken rond dit tijdstip plaats te vinden. Voor het vaststellen van een vaste rust- en rustplaats geldt derhalve zichtwaarnemingen, alsmede het aantreffen van verse braakballen, (rui)veren en krijtsporen. De kerkuil jaagt laagvliegend via vaste routes en vanaf zitplekken zoals hekpalen of kilometerpaaltjes langs wegen. Bij braakballen en/of krijtsporen naast dergelijke plekken, kan ervan uit worden gegaan dat het een foerageergebied (c.q. territorium) betreft. Derhalve dient tenminste één van de bezoeken ook voor zonsondergang plaats te vinden. Tevens wordt er aanvullend gebruik gemaakt van een warmtebeeldcamera (type Pulsar Helion XP28 of type AGM ASP TM-384) om bewegingen van kerkuilen te lokaliseren en te volgen. De uilen worden hierbij niet verstoord wat wel zou gebeuren wanneer men met zaklampen werkt.

Binnen de kaders van de relevante Kennisdocumenten en het Vleermuisprotocol (tabel 2.1) is de onderzoekswijze vormvrij. Afhankelijk van omstandigheden zoals de relatieve potentie, ervaring, moment van onderzoek het aantal onderzoekers, en dergelijke, worden door de diverse onderzoeksbureaus op verschillende wijze onderzoek uitgevoerd. Aangezien de te onderzoeken soorten veelal voorkeur hebben voor bepaalde type verblijfsplaatsen en leefgebied wordt door Blom Ecologie reactief onderzoek uitgevoerd. Dit type onderzoek houdt vast aan strategische punten, looproutes en zichtlijnen waarbij het geobserveerde gedrag van de te onderzoeken soort en de lokale omstandigheden leidend zijn voor de keuze van de strategische punten of looproute en de verblijfsduur per punt. De strategische punten worden bepaald op locatie voorafgaand aan de start van een onderzoek door een visuele beoordeling op de actuele potentie voor de soort in kwestie. Deze punten kenmerken zich door goed overzicht binnen het onderzoeksgebied en zicht op zoveel mogelijk potentiële in- of uitvliegopeningen.

Tijdens het aanvullend onderzoek huismus wordt met name gebruik gemaakt van strategische looproutes waarbij alle potentiële nesten gedurende het veldbezoek visueel gecontroleerd worden. Hierbij wordt specifiek gelet op de aanwezigheid van baltsende mannetjes, het gebruik van het leefgebied en het in/uit vliegen bij de nestlocaties. Voor huismus geldt dat strategische punten veelal liggen nabij geschikt leefgebied.

Het aanvullend onderzoek vleermuizen wordt uitgevoerd door een combinatie van strategische punten en looproutes. Tijdens het eerste veldbezoek (zowel in het voorjaar als najaar) worden strategische punten ingenomen. Op het moment dat er sprake is van uitvliegende vleermuizen beweegt de onderzoeker zich in tegenovergestelde richting (dus de vleermuis tegemoet) naar het volgende strategische punt om zo een eventueel tweede of daaropvolgende uitvliegend individu, en uiteindelijk zo mogelijk de kolonieverblijfplaats, te lokaliseren. Hierbij blijft de nadruk op de woningen die binnen het plangebied vallen. Tijdens de vervolgonderzoeken wordt per seizoen de strategische punten ingenomen waar op dat moment de hoogste trefkans is.

Voor alle onderzoeken geldt dat tijdens de rondes de keuze van strategische punten en/of looproutes beïnvloed worden door veranderende omstandigheden. Dit kan zijn een plotselinge verandering van windrichting, sterke toename of afname van windkracht, defecte straatverlichting en andere omstandigheden. Het aantal factoren dat bepaalt waarom een onderzoeker juist de ene richting meer op kijkt dan de andere of er juist voor kiest af te wijken van een gebruikelijke route zijn niet of nauwelijks definieerbaar.

De wijze van onderzoek verschilt, met in achtneming van de randvoorwaarden van de relevante Kennisdocumenten en het meest actuele Vleermuisprotocol, dus per datum, per loopronde en per moment. Er is derhalve geen sprake van vaste transecten maar veel eerder van diverse looproutes naar strategische punten waarbij de frequentie van stilstaan en beweging afhankelijk zijn van de omstandigheden op dat moment.

De personele inzet van ieder veldbezoek is afhankelijk van het type onderzoek, de ervaring van de waarnemers en de potentie van het plangebied. Alle veldwerkers van Blom Ecologie zijn bedreven en ervaren in onderzoeken in urbaan gebied. Het onderzoek is er niet op gericht om met volledige zekerheid alle mogelijke nesten en/of verblijfplaatsen te vinden of de aanwezigheid hiervan volledig uit te sluiten. Hiervoor zou een onderzoeksinspanning geleverd moeten worden die de onderzoeksprotocollen ver overstijgt. Van de geleverde onderzoeksinspanning wordt beoordeeld dat deze voldoende is zoals dat redelijkerwijs van een initiatiefnemer gevraagd kan worden. Met het uitgevoerde onderzoek worden derhalve resultaten geleverd die een goed beeld bieden van de aantallen individuen en de actieve nesten en/of verblijfplaatsen op die momenten binnen het onderzoeksgebied.

2.3 Materialen en aanvullende onderzoeksmethodes

Het huismusonderzoek is uitgevoerd met behulp van een verrekijker.

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd met behulp van een batdetector, type Petterson D-200x/D-240x. Het type D-240x heeft een time expansion functie. De time expansion functie maakt het mogelijk de geluidopnames te vertragen waardoor nauwkeurige analyse van de hoogfrequent geluiden uitgevoerd kunnen worden. Geluidswaarnemingen zijn eventueel opgenomen met een opnameapparaat van het merk Roland, type R-07. Indien inventarisatie in het veld niet mogelijk was zijn geluiden geanalyseerd met behulp van de software BATSOUND.

2.4 Veldbezoeken

Het onderzoeksgebied is geïnventariseerd door ter zake deskundig ecologen van Blom Ecologie of externe ter zake deskundig ecologen onder verantwoordelijkheid van Blom Ecologie. De relevante omstandigheden ten tijde van de veldbezoeken zijn opgenomen in onderstaande tabel (tabel 2.2).

Tabel 2.2 Uitgevoerde veldbezoeken gedurende het aanvullend onderzoek.

Veldbezoek	Functie	Aantal pers.	Datum	Zon	Tijd	Weersomstandigheden
Uilen	Nest + leefgebied	1	09-03-2022	18:32	19.00-20.30	0/8, droog, 1 Bft, 11°C
Uilen	Nest + leefgebied	1	30-03-2022	20:09	20.40-22.45	8/8, droog, 4 Bft, 8°C
Huismus 1	Nest + leefgebied	1	05-04-2022	07.13	07.45-09.45	8/8, miezer, 2 Bft, 5°C
Huismus 2 + uilen	Nest + leefgebied	1	20-04-2022	06.32	05.00-09.00	1/8, droog, 2 Bft, 7°C
Vleermuis 1	Kraam + zomer	1	30-05-2022	05.28	02.15-05.30	8/8, droog, 2 Bft, 10°C
Vleermuis 2 + uilen	Kraam + zomer	1	07-06-2022	21.53	21.45-00.30	4/8, droog, 2 Bft, 15°C
Vleermuis 3	Kraam + zomer	1	12-07-2022	21.54	21.45-00.30	7/8, droog, 1-Bft, 19°C
Vleermuis 4	Paar	1	22-08-2022	20.48	23.00-01.00	7/8, droog, 1 Bft, 18°C
Vleermuis 5	Paar	1	15-09-2022	19.53	21.00-23.00	0/8, miezer, 2 Bft, 13°C

2.5 Specifieke omstandigheden

Tijdens de uitvoering van het onderzoek kan er sprake zijn van dusdanig omstandigheden dat er mogelijk een vertekend beeld optreedt van de verzamelde resultaten. Hiermee wordt niet bedoeld het gemotiveerd afwijken van uitgangspunten zoals geformuleerd in de Kennisdocumenten en Vleermuisprotocol. Tijdens het onderzoek was er, voor zover de onderzoekers hebben kunnen nagaan, geen sprake van omstandigheden die mogelijk effect sorteren op de onderzoeksresultaten.

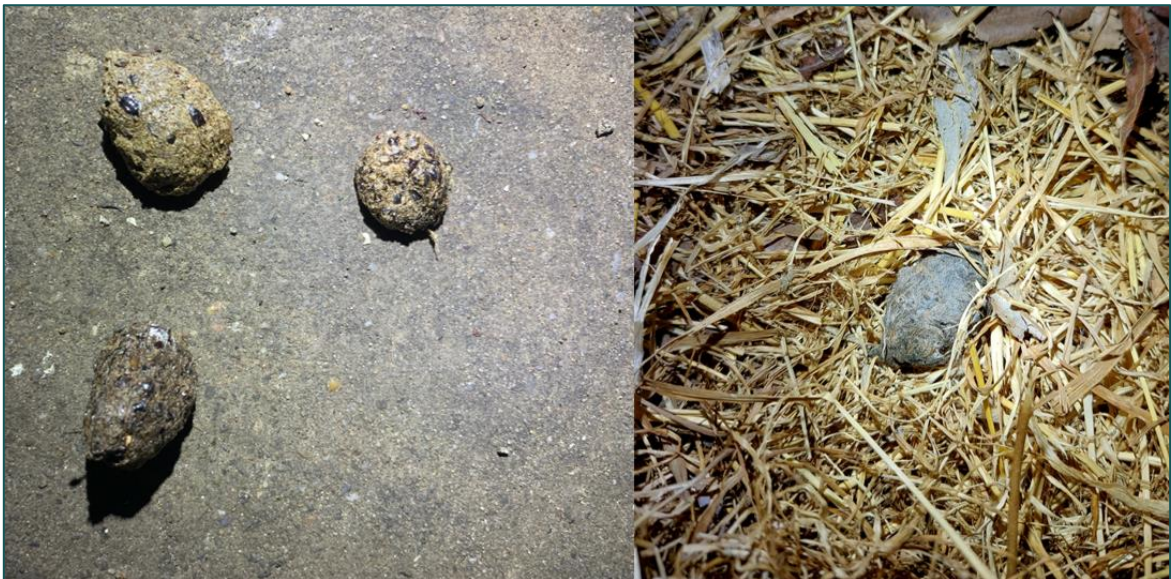
3 Resultaten

3.1 Kerkuil en steenuil

In de kapschuur zijn 2 braakballen van de kerkuil waargenomen (figuur 3.1). Tevens is er één enkele veer van de kerkuil waargenomen in de kapschuur. Tijdens de quickscan in maart 2021 zijn 6 braakballen van de kerkuil aangetroffen in de kapschuur. Dit wijst erop dat de braakballen van de kerkuil verouderd kunnen zijn. Na het aantreffen van deze oudere braakballen van de kerkuil zijn geen nieuwe braakballen van de kerkuil aangetroffen. In de kapschuur zijn 3 braakballen van de steenuil waargenomen (figuur 3.1). Er zijn naast deze 3 braakballen, geen braakballen van de steenuil aangetroffen.

Op de planlocatie zijn verse braakballen van de kerkuil en geen grote aantallen braakballen van de kerkuil en steenuil aangetroffen. Daarnaast zijn er geen kriptsporen aangetroffen welke duiden op de aanwezigheid van een nestlocatie of vaste rustplaats. Tevens zijn er geen zichtwaarnemingen en geluidswaarnemingen van de kerkuil en steenuil gedaan.

Door de afwezigheid van zicht- en geluidswaarnemingen van de steenuil en kerkuil en doordat er slechts minimaal (oude) sporen op de planlocatie zijn aangetroffen is de aanwezigheid van een nestlocatie of vaste rustplaats van de kerkuil en de steenuil op de planlocatie uitgesloten. Wegens de afwezigheid van een nestlocatie en vaste rustplaats is er tevens geen sprake van een essentieel foerageergebied van de steenuil en kerkuil op de planlocatie.

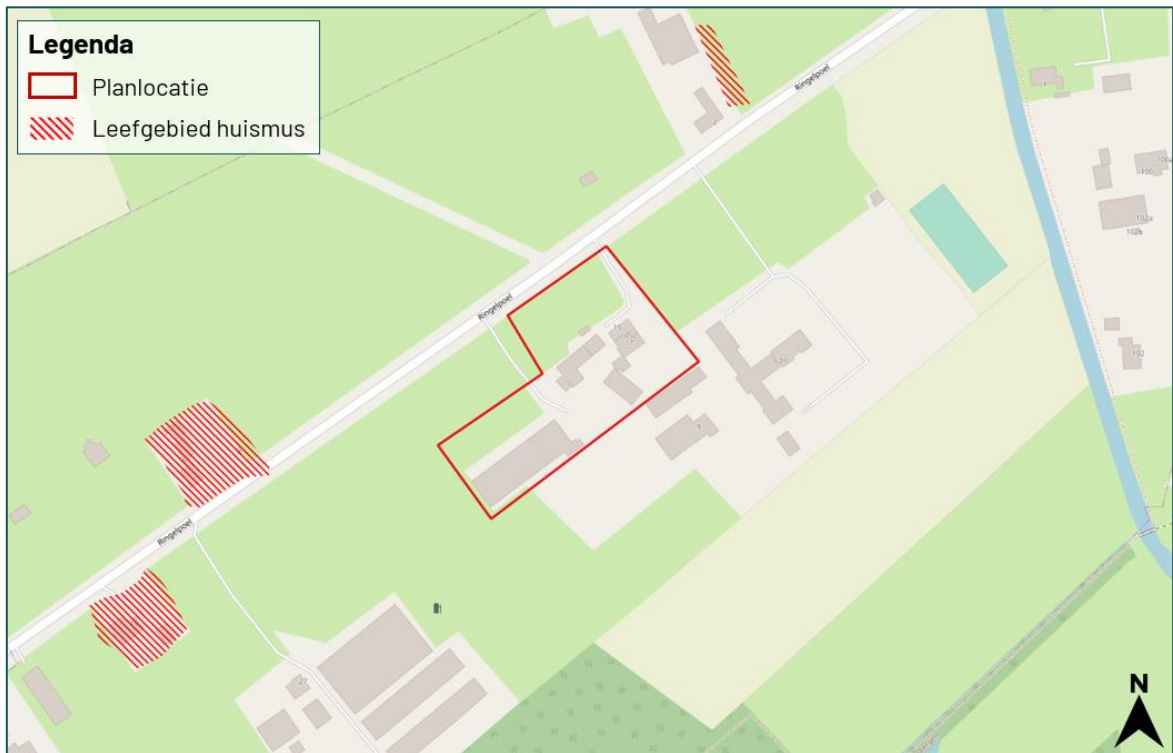

Figuur 3.1 De aangetroffen braakballen van de steenuil (links) en een aangetroffen braakbal van de kerkuil (rechts) in de kapschuur op de planlocatie.

3.2 Huismus

Per veldbezoek zijn in totaal circa 10 huismussen waargenomen. Deze huismussen bevonden zich buiten het plangebied. Gezien het aantal waarnemingen van huismussen is er sprake van een kleine populatie in de directe omgeving van het onderzoeksgebied (klein < 10 paar, gemiddeld 10-25 paar, groot > 25 paar). Gedurende het onderzoek zijn geen nesten van de huismus vastgesteld.

Het waargenomen functionele leefgebied van huismussen is verspreid in de groenstructuren in de omgeving van het plangebied aanwezig. Op deze plaats zijn een afwisseling van stofplekken, inheems groen en enkele grote bomen, groenblijvende struiken en planten, water en voedsel aanwezig. In figuur 3.2 wordt weergegeven welke delen van het onderzoeksgebied veelvuldig door huismussen worden gebruikt om te rusten, foerageren en als dekking tegen predatoren.

Figuur 3.2 Het leefgebied van de huismus in de omgeving van het plangebied.

3.3 Vleermuizen

Tijdens de onderzoeksrondes is enkel de gewone dwergvleermuis waargenomen (tabel 3.1). Potentie voor vleermuizen is enkel aanwezig in de woning op de planlocatie (Bijlage I).

Tabel 3.1 Waarnemingen en aantallen van vleermuizen gedurende de veldbezoeken in het onderzoeksgebied. Het totaal aantal verblijfplaatsen wordt weergegeven in tabel 3.2 en figuur 3.3.

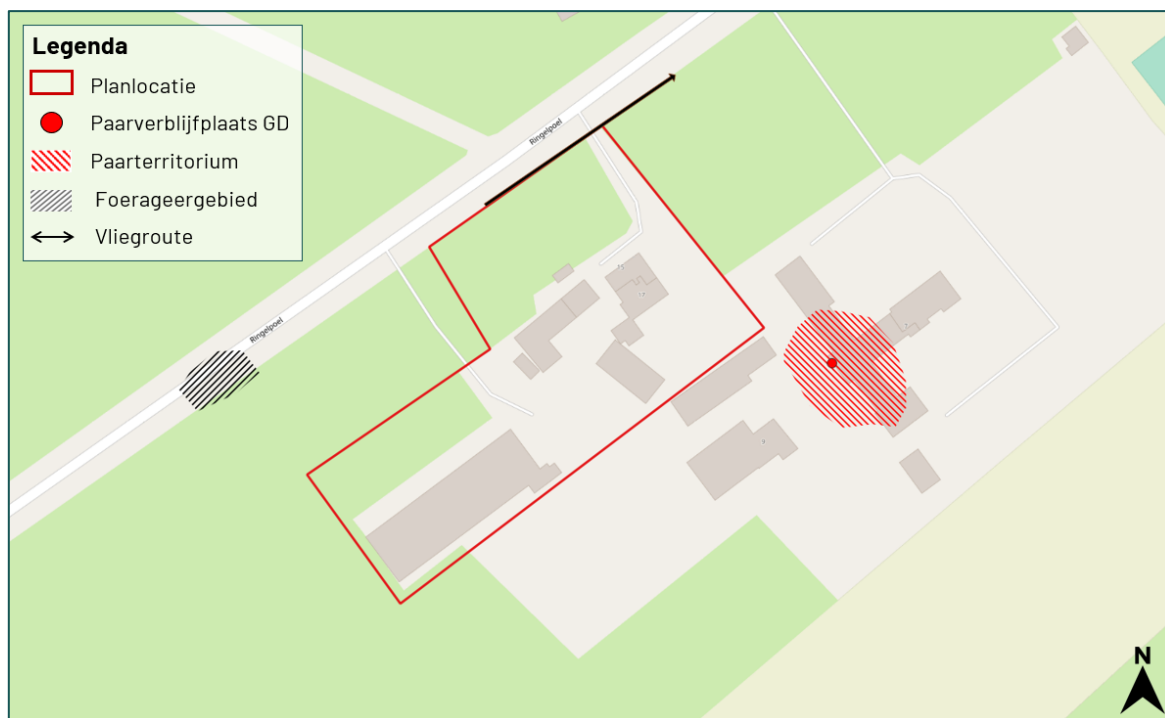
Veldbezoek	Soort	Aantal individuen	Gedrag en verblijfplaatsen
Vleermuis 1 30-05-22	Gewone dwergvleermuis	2	Foeragerend
	Gewone dwergvleermuis	3	Overvliegend
Vleermuis 2 07-06-22	Gewone dwergvleermuis	2	Foeragerend
	Gewone dwergvleermuis	5	Overvliegend
Vleermuis 3 12-07-22	Gewone dwergvleermuis	1	Foeragerend
	Gewone dwergvleermuis	2	Overvliegend
Vleermuis 4 22-08-22	Gewone dwergvleermuis	1	Overvliegend
	Gewone dwergvleermuis	1	Baltsende mannetjes
	Gewone dwergvleermuis	1	Paarverblijfplaats vastgesteld 1x
Vleermuis 5 15-09-22	Gewone dwergvleermuis	1	Foeragerend
	Gewone dwergvleermuis	1	Overvliegend

Gedurende het vleermuisonderzoek is 1 vleermuisverblijfplaats vastgesteld. Het betreft een paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis, welke buiten de planlocatie aanwezig is. De exacte vindplaats van de vleermuisverblijfplaats is weergegeven in tabel 3.2 en in figuur 3.3.

Gedurende het vleermuisonderzoek is geen essentiële vliegroute en/of essentieel foerageergebied vastgesteld. Op basis van het vleermuisonderzoek wordt de bomenlaan aan de noordzijde van het plangebied frequent gebruikt als vliegroute en foerageergebied. Op basis van het aantal waargenomen individuen is de aanwezigheid van een veel gebruikte vliegroute uitgesloten. De waargenomen individuen verspreiden zich nabij de bebouwing diffuus door het onderzoeksgebied waardoor er geen sprake is van de aanwezigheid van een vaste vliegroute. De werkzaamheden hebben geen invloed op een mogelijke vliegroute (de Boer, 2021). De resultaten van het vleermuisonderzoek onderschrijven deze beoordeling.

Tabel 3.2 Overzicht van de aangetroffen vleermuisverblijfplaatsen in het onderzoeksgebied.

Adres	Soort	Functie	Plangebied	Omschrijving
Ringelpoel 7	Gewone dwergvleermuis	Paar	Buiten	1 individu baltsend rondom verblijfplaats

Figuur 3.3 Overzicht van de aangetroffen vleermuisverblijfplaats buiten het plangebied.

3.4 Overige soorten

Naast de te onderzoeken soorten waarvoor het voorliggend onderzoek is uitgevoerd zijn tijdens de veldbezoeken waarnemingen van overige soorten gedaan. De volgende vogelsoorten zijn gedurende de veldbezoeken waargenomen: grauwe gans, grote bonte specht, grote zilverreiger, houtduif, huismus, koolmees, merel, ooievaar, pimpelmees, scholekster, Turkse tortel, vink, witte kwikstaart en zwarte kraai. Deze waarnemingen bestaan met name uit overvliegende, rustende of foeragerende vogels.

In enkele gevallen zijn nesten of verblijfplaatsen van deze soorten waargenomen. Het gaat hier om (oude) nesten van de merel (3 nesten), houtduif (3 nesten) en Turkse tortel (2 nesten). De vindplaats van deze nestlocaties wordt weergegeven in figuur 3.4. Nesten van algemene broedvogels zijn beschermd gedurende het broedseizoen. Het broedseizoen loopt indicatief van 15 maart t/m 15 juli. Werkzaamheden die mogelijk nesten van algemene broedvogels aantasten dienen uitgevoerd te worden buiten het broedseizoen. In het plangebied is geen sprake van nesten van cat. 5 vogels die worden weggenomen.

Figuur 3.4 Overzicht van de aangetroffen nestlocaties van algemene broedvogels.

In de kapschuur zijn tijdens één veldbezoek, op 20 april, 3 uitwerpselen van de steenmarter aangetroffen (figuur 3.5). Het betrof geen verse uitwerpselen. Dergelijke sporen zijn tijdens het veldbezoek ten behoeve van de quickscan in maart 2021 niet aangetroffen. Gedurende elk navolgend veldbezoek is gelet op nieuwe uitwerpselen van de steenmarter in de kapschuur en de overige bebouwing. Deze zijn gedurende geen van de 6 volgende veldbezoeken, verspreid over 5 maanden, aangetroffen. Tevens zijn er geen zichtwaarnemingen van marters gedaan en zijn er, behoudens de 3 uitwerpselen, geen verdere waarnemingen van sporen van marters gedaan. Het is aannemelijk dat het een jong dier is geweest welke in die periode op zoek was naar een geschikt leefgebied en is een eenmalige waarneming geweest. Derhalve is de aanwezigheid van of vaste rust- en verblijfplaats van de marters op de planlocatie uit te sluiten.

Figuur 3.5 Uitwerpselen van de steenmarter welke tijdens één veldbezoek d.d.20 april zijn aangetroffen. Wegens het ontbreken van opeenvolgende sporen van een steenmarter, is een vaste rust- en verblijfplaats in één van de gebouwen uitgesloten.

4 Conclusie

4.1 Kerkuil en steenuil

In de periode maart - april 2022 is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van nesten, rustplaatsen en foerageergebied van de kerkuil en steenuil. Het onderzoek is uitgevoerd conform de bepalingen in het Kennisdocument Kerkuil en Steenuil (BIJ12, 2017). Tijdens het onderzoek zijn enkele braakballen van de kerkuil en steenuil en een veer van de kerkuil waargenomen. Er zijn geen zicht- of geluidswaarnemingen van uilen gedaan. Gezien de afwezigheid van zichtwaarnemingen van de steenuil en kerkuil kan gesteld worden dat er geen sprake is van een nestlocatie en vaste rustplaats in de bebouwing op de planlocatie.

Door vorengenoemde kan de aanwezigheid van een nestlocatie, vaste rustplaats of essentieel onderdeel van het leefgebied van de kerkuil en de steenuil op de planlocatie uitgesloten worden. De beoogde ruimtelijke ingreep leidt daardoor niet tot overtreding van een verbodsbepaling van de Wet natuurbescherming art 3.1, lid 2. Een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming is daardoor niet noodzakelijk.

4.2 Huismus

In april 2022 is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van de huismus in het plangebied aan de Ringelpoel 15 & 17 te Woudenberg. Het onderzoek is uitgevoerd conform de bepalingen in het Kennisdocument huismus (BIJ12, 2017). Tijdens het onderzoek zijn geen nesten van de huismus vastgesteld.

De beoogde ingreep leidt niet tot overtreding van een verbodsbepaling van de Wet natuurbescherming art. 3.1, lid 2 (wegnemen nesten). Er dient ten aanzien van huismus geen ontheffing van de Wet natuurbescherming voorhanden te zijn alvorens de bebouwing gesloopt kan worden.

4.3 Vleermuizen

In mei-september 2022 is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van vleermuizen in het plangebied aan de Ringelpoel 15 & 17 te Woudenberg. Het onderzoek is uitgevoerd conform de bepalingen in het meest actuele Vleermuisprotocol (NGB, 2021). Tijdens het onderzoek zijn binnen het plangebied geen verblijfplaatsen van vleermuizen vastgesteld.

De beoogde ingreep leidt niet tot overtreding van een verbodsbepaling van de Wet natuurbescherming art. 3.5, lid 2 (verstoren vleermuizen) en lid 4 (wegnemen verblijfplaatsen). Er dient ten aanzien van vleermuizen geen ontheffing van de Wet natuurbescherming voorhanden te zijn alvorens de bebouwing gesloopt kan worden.

4.4 Overige soorten

Het onderzoek beperkte zich in beginsel tot kerkuil, steenuil, huismus en vleermuizen. Tijdens het onderzoek is tevens gelet op individuen, nesten en/of verblijflocaaties van andere soorten in het plangebied. Er zijn in totaal 3 nesten van de houtduif, 3 nesten van de merel en 2 nesten van de Turkse tortel aangetroffen binnen het plangebied. Zoals beschreven staat in de Vogelrichtlijn zijn alle vogels in Nederland beschermd tijdens het broedseizoen. Indicatief betreft het broedseizoen de periode 15 maart t/m 15 juli. Om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen dienen werkzaamheden die mogelijk leiden tot verstoring of aantasting van nesten buiten het broedseizoen uitgevoerd te worden.

Op de planlocatie zijn tijdens één veldbezoek d.d. 20 april 2022, 3 uitwerpselen van de steenmarter aangetroffen. Gedurende de navolgende veldbezoeken zijn geen verse sporen van marterachtigen aangetroffen. Derhalve is de aanwezigheid van een vaste rust- of verblijfplaats van marters op de planlocatie uit te sluiten.

De beoogde ruimtelijke ingreep leidt niet tot overtreding van een verbodsbepaling van de Wet natuurbescherming art. 3.10, lid 1 (wegnemen verblijfplaatsen). Er dient ten aanzien van marters geen ontheffing van de Wet natuurbescherming voorhanden te zijn alvorens de bebouwing gesloopt kan worden.

4.5 Samenvatting

Tabel 4.1 Samenvatting van de aangetroffen nestlocaties in het onderzoeksgebied.

Soort	Type	Aantal wegnemen	Aantal behouden	Bescherming Wnb	Ontheffing nodig
Nesten broedvogels en cat. 5 vogels	Houtduif	3	0	Art. 3.1	Nee
	Merel	3	0		
	Turkse tortel	2	0		

4.6 Vervolgstappen

Voor de uitvoering van de ingreep is geen ontheffing Wnb nodig (tabel 4.1). Er gelden in het kader van de Wnb geen verdere vervolgstappen. Voor de uitvoering zijn enkele maatregelen benodigd vanuit de Algemene zorgplicht (zie maatregelen uit de quickscan, de Boer, 2021).

Bronvermelding

De Boer, D., 2021. Quicksan Wnb aan de Ringelpoel 15 & 17 te Woudenberg. Oriënterend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming. Blom Ecologie B.V., Waardenburg.

NGB, 2017. Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming (versie januari 2021).

NGB, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur, 2021. Vleermuisprotocol, versie januari 2021.

Geraadpleegde documenten (BIJ12, 2017)

Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*)

Kennisdocument Gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*)

Kennisdocument Huismus (*Passer domesticus*)

Kennisdocument Kerkuil (*Tyto alba*)

Kennisdocument Ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*)

Kennisdocument Steenuil (*Athene noctua*)

Bijlage I

Figuur 1 Overzicht van de bebouwing met potentie voor vleermuizen binnen het plangebied.

BLOM ECOLOGIE

Verbindt natuur en samenleving

Koeweistraat 2

4181 CD Waardenburg

0418 820 288

blomecologie.nl